Fíggjarnevndin – S-tunnil

22.01.26

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Fíggjarpolitiska haldførið

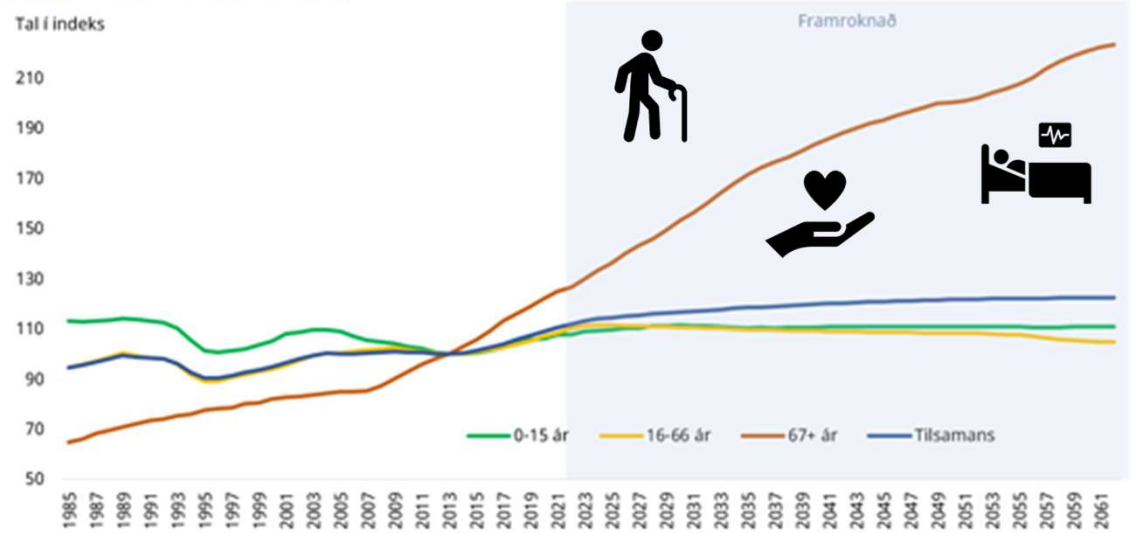
Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Haldførisavbjóðing

Vit gerast fleiri eldri og vit liva longri

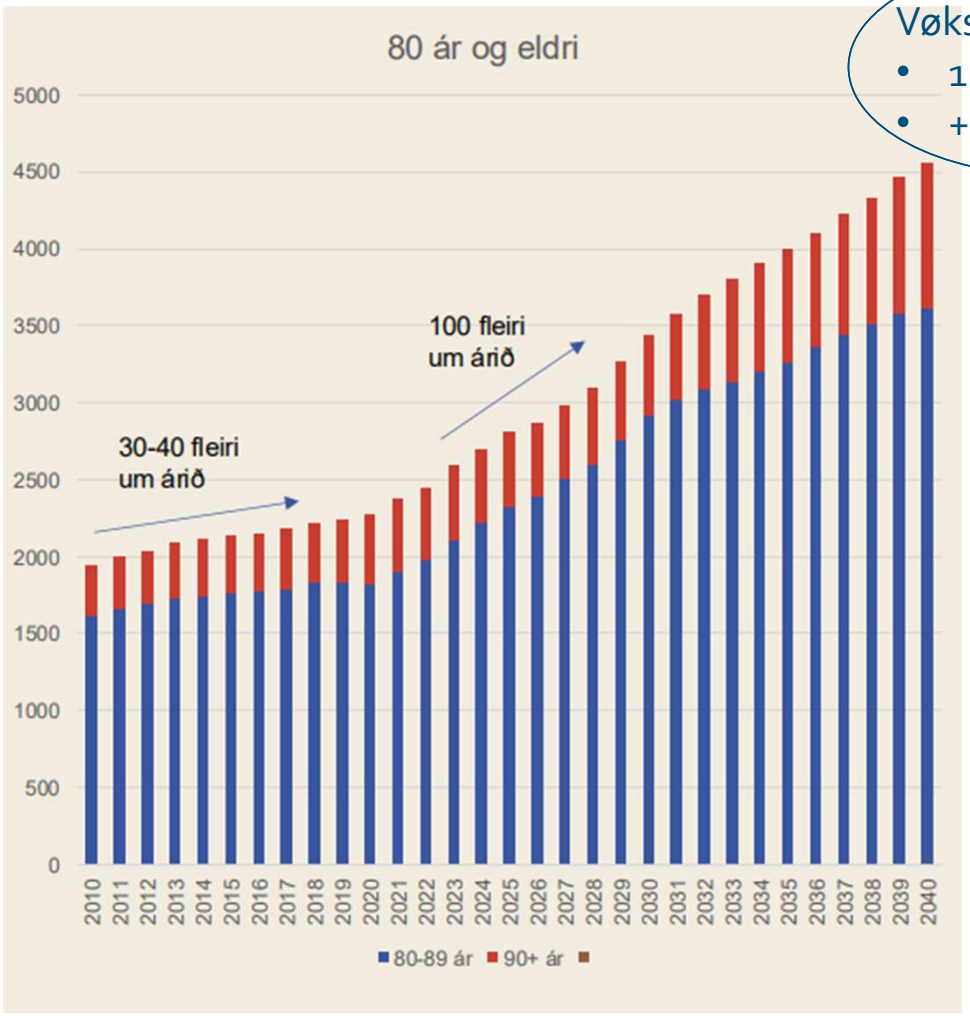
Búfjøld 1985-2062, indeks 2013=100

Kelda: Hagstova Føroya og Búskaparráðið
Viðm.: 2023-2062 eru framrokningar

Demografiska gongdin

Vøkstur 2025-2035
- 1200 persónar
- + 43%

2020: 2.200
2040: 4.400

Hall á fíggjarlógini

Mió. kr.	**FL2025**	**JK2026**	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Rakstrarútreiðslur	*6.909,3*	*7.236,0*	7.314,4	7.384,8	7.467,5	7.561,8
Løguútreiðslur	*618,5*	650,0	*650,0*	*650,0*	*650,0*	*650,0*
Inntøkur	*7.407,4*	7.634,0	*7.787,4*	*7.934,4*	*8.058,5*	*8.168,5*
RLÚ-úrslit	**-120,4**	**-252,0**	**-177,0**	**-100,5**	**-59,1**	**-43,4**
Átøk (rakstur)		***55,0***	***90,0***	***125,0***	***160,0***	***195,0***
RLÚ-úrslit við átøkum		**-197,0**	**-87,0**	**24,6**	**101,0**	**151,7**

Fíggjarlógin 2026: hall = **268 mió kr**

Mugu lána tær
100 mió, til S-tunnilin

Væntandi hægri orsakað av eykajáttanum og støðlingum

Játtanarkarmar 2026

Raksturin tyngir

	Broyting í mió. kr.				
	JK2026	*2027*	*2028*	*2029*	*2030*
§ 1 Løgtingið	3	*3*	*-3*	*1*	*1*
§ 2 Løgmansfyrisitingin	0	*5*	*-5*	*1*	*0*
§ 3 Fíggjarmál	21	*2*	*5*	*-1*	*2*
§ 5 Fiskivinnu- og samferðslumál	15	*-11*	*0*	*0*	*2*
§ 6 Uttanríkis- og vinnumál	6	*0*	*-1*	*0*	*0*
§ 7 Barna- og útbúgvingarmál	83	*0*	*4*	*-1*	*2*
§ 11 Heilsumál	*67*	*32*	*33*	*34*	*36*
§ 12 Almanna- og mentamál	*125*	*49*	*36*	*49*	*51*
§ 14 Lógarmál	5	*-1*	*0*	*0*	*2*
§ 18 Umhvørvismál	3	*0*	*0*	*0*	*0*
Rakstrarvøkstur	**327**	***78***	***70***	***83***	***94***

/iðmerking.: 2025 og 2026 eru í ársins prísum, 2027-2030 er í 2026 prísum

Akkumuleraðar útreiðslur:
202 mió. kr.
310 mió. kr.
= 512 mió. kr.

BSR várið 2025 s. 35:

Tað er sjálvsagt ikki nøkur løtt uppgáva at fáa betur rakstur í tað almenna. Men taka politisku mynduleikarnir ikki neyðugu avgerðirnar fyri at reka samfelagið skilabetri, vera tað í síðsta enda kreditorarnir sum gera tað, júst sum í kreppuni fyrst í nítiárunum.

Eisini hall hjá kommunum

Mio.kr.	2020	2021	2022	2023	2024	Játtan 2025
Inntøkur	2.690	2.714	2.923	3.119	3.365	3.307
Rakstarútreiðslur	2.147	2.207	2.318	2.483	2.730	2.906
Løgur	819	583	639	830	962	709
Úrslit	**-277**	**-75**	**-33**	**-195**	**-327**	**-307**

Kelda: Gjaldstovan 26. novembeur 2025

Haldførisavbjóðingin

Mett **hall** hjá,

- landi og
- kommunum

Framskrivað við demografisku brotyingini og við útgangsstøði í játtanini fyri 2023

Pensjónin hækkar 0,75% í 2023-43, og 1,5% í 2043-62																							
Pensjónsaldur 67	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**	**2042**	**2043**	**2044**	**2045**
Land	104	60	6	-73	-110	-156	-205	-259	-304	-356	-414	-479	-535	-585	-621	-660	-707	-756	-804	-851	-887	-944	-981
Kommunur	-24	-21	-21	-19	-45	-75	-116	-161	-196	-232	-263	-298	-328	-361	-398	-431	-476	-512	-546	-589	-633	-679	-721
Tilsamans	80	39	-14	-92	-155	-231	-321	-420	-500	-587	-677	-778	-863	-946	-1019	-1091	-1183	-1268	-1350	-1440	-1520	-1622	-1701
Pensjónsaldur hækkar hálvt ár																							
5.hvørt ár	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**	**2042**	**2043**	**2044**	**2045**
Land	104	60	72	-1	-42	-88	-131	-105	-149	-198	-240	-302	-272	-332	-377	-422	-457	-408	-448	-491	-532	-582	-533
Kommunur	-24	-21	-5	-2	-29	-59	-98	-124	-158	-194	-221	-255	-263	-299	-338	-372	-415	-426	-458	-500	-545	-589	-610
Tilsamans	80	39	66	-3	-71	-147	-229	-229	-307	-392	-461	-557	-535	-631	-716	-794	-871	-834	-906	-991	-1.076	-1.171	-1.143

Fortreytir: Pensjónsaldur hækkar 5. hvørt ar, javnað við ½ av løn og 1/2 av inflation.

Hallið allarhelst enn størri, kanska 200 mió, tí 2023 er eitt ár við hákonjunkturi og er tí ikki konjunkturneutralt.

Hall, hóast hákonjunktur

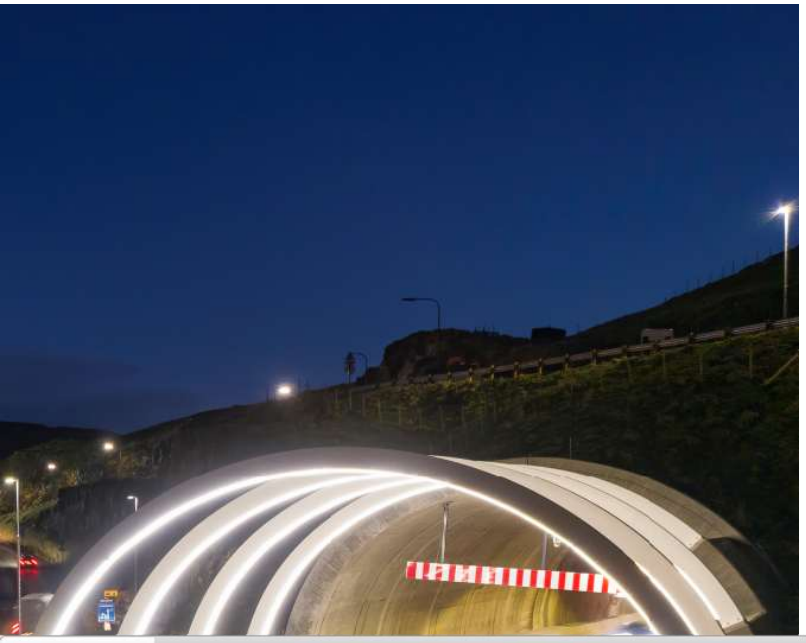
- Arbeiðsloysi 1%
- Innflutt arbeiðsmegi 8% av arbeiðsfjøldini
- Starvsfólkatalið setur met

- Um ikki hákonjunktur, enn størri hall

Nýskipanir og rationalisering neyðugar

- Undirskotið er komið uppá 1 mia. í 2035 um einki verður gjørt
- Tekur tíð at gera nýskipanir og rationaliseringar
  - -> útreiðslur veksa skjótari í fleiri ár, meðan nýskipanir og rationaliseringar vera framdar
- Um S-tunnil nú:
  - Útreiðslur á 2-300 mió kr. afturat
  - Útreiðslur, sum ikki ber til at bakka burturúr

Suðuroyartunnil

Velja vit at byggja tunnil til Suðuroyar nú

=> vælferðin í vanda

Grein	Heiti		Roknskapur 2024
01	Løgtingið		77.984.470,99
02	Løgmansfyrisitingin		137.805.252,04
03	Fíggjarmál		477.899.902,83
05	Fiskivinnu- og samferðslumál		852.902.287,67
06	Tilfeingis- og vinnumál		200.173.671,28
07	Barna- og útbúgvingarmál		1.440.815.508,76
11	Heilsumál		1.707.162.587,04
12	Almanna- og mentamál		2.269.607.760,38
14	Lógarmál		49.963.202,04
18	Umhvørvismál		70.733.296,52
20	Inntøkur		-7.113.535.427,64

Stóra haldførisavbjóðing

- Hall hjá landi og kommunum
- Hallið veksur nógv komandi árini

S-tunnil steinur omaná byrðu

Gongur út yvir vælferðina

- Fara vit at hava ráð at ansa teimum gomlu?

Eftirlýsa ætlan fyri haldførisavbjóðingina

- Uppskot um at hækka pensjónsaldurin
- Uppskot um fíggjarpolitiskt regluverk

Gott – men tað má samtykkjast

Og neyðugt er við:

- **Eini ítøkiligari ætlan**, hvussu vit náa málinum um fíggjarpolitiskt haldføri

Sakna, at henda risa avbjóðing verður tikin í álvara

Tunnil til Suðuroy - Prísurin

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Suðuroyartunnil

5.500.000.000 kr

Íroknað byggirentur, rund tøl

Suðuroyartunnil

Kasper Nordmelan:
Bjartskygd meting

5.500.000.000

BTÚ $_{2025}$ = 28.500.000.000

>19% **av BTÚ**

Anslagsmetoden - Prísurin

- **Setir bólk av serfrøðingum –> 5-10 persónar**
- **Óheft av hvørjum øðrum – prís á høvuðspostum**
  - Minsta prís
  - Væntaðan prís
  - Hægsti prísur
- **= Breitt grundaður prísur**

- **P/F S-tunnil, bert spurt ein**

Ov positiva mynd av váðanum í prísmetingini

P50 heldur enn P85

Kasper Nordmelan:
Bjartskygd meting

Tunnil til Suðuroy
- kann ikki samanberast við ES-tunnil

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

ES-tunnil

2.700.000.000

Skattaborgarin rindar:

10-20% = 400 mió + veðhald

Ferðslan rindar:

80-90% = 2.300 mio

Suðuroyartunnil

5.500.000.000

Skattaborgarin rindar:

80-90% = 4,8 mia

Ferðslan rindar rindar:

10-20% = 825 mio

Tunnil til Suðuroy
- samanborið við Smyril

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

S-tunnil vs Smyril

Støði er tikið í útrokningunum hjá løgmansskrivstovuni

Smyril:
Frá 2036-2065 er kostnaðurin í íløgum og rakstri 150 mio. kr. um árið

S-tunnil vs Smyril

Støði er tikið í útrokningunum hjá løgmansskrivstovuni

Smyril:
Frá 2036-2065 er kostnaðurin í íløgum og rakstri 150 mio. kr. um árið

Tunnil kostar:
- 150+10 mio.kr. um árið til tunnil er útgoldin*

Úr fylgiskjali 37: Ískoyti til "Fíggingarleistur suðuroyartunnilin oktobur 2024" ovast á síðu 3:

samtykt. Ætlanin er, at P/F Suðuroyartunnilin skal fáa rakstrarstuðul, sum svarar til kostnaðin av siglingini um Suðuroyarfjørð við Smyril og til Skúvoy vil Sildberanum. Sparingina av, at tørvur ikki

S-tunnil vs Smyril

Støði er tikið í útrokningunum hjá løgmansskrivstovuni

Smyril:
Frá 2036-2065 er kostnaðurin í íløgum og rakstri 150 mio. kr. um árið

Tunnil kostar:
- 160 mio.kr. um árið til tunnil er útgoldin
- + 1,4 mia. kr. í innskoti

S-tunnil vs Smyril

Støði er tikið í útrokningunum hjá løgmansskrivstovuni

Smyril:
Frá 2036-2065 er kostnaðurin í íløgum og rakstri 150 mio. kr. um árið

Tunnil kostar:

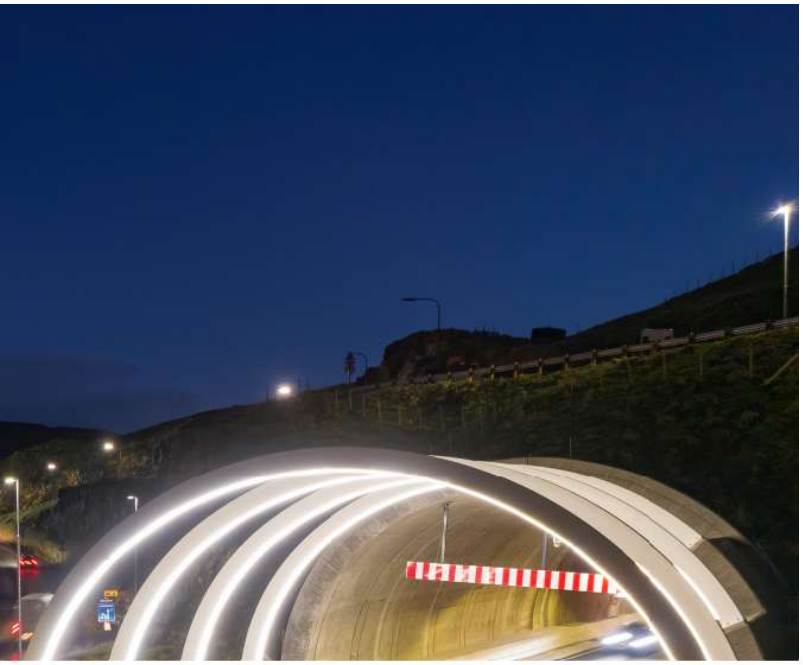
- 160 mio.kr. um árið til tunnil er útgoldin
- + 1,4 mia. kr. í innskoti
- + 14 mio. kr. meirútreiðsla av tunnli samanborið við Smyril frá 2036-2065 = 410 mio *

1.350 + 410
meira enn hvat Smyril kostar

Ávirkan á fíggjarlóg eftir lidna íløgu - árligar upphæddir	2036	2037	2038	2039
Sparing verandi rakstur	160.000	160.000	160.000	160.000
Landskassastuðul	-173.653	-173.653	-173.653	-173.653
Nettoávirkan	**-13.653**	**-13.653**	**-13.653**	**-13.653**

Skuldin

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Suðuroyartunnil

Almenna skuldin = 9 mia = 30% av BTÚ

ES: Upp til 60% = rásarúm 9 mia.

Svøríki: almenn skuld < 35% av BTÚ

Almenn bruttoskuld (EGS skuld) ultimo 2024, og meting 2025.
(almenn fyrisiting og tænastur, t. e. uttan almennar fyritøkur)

(mió. kr.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Landskassin	5.419	4.039	3.541	4.025	4.910	4.935
Kommunur	1.058	1.179	1.155	1.378	1.607	1.907
Tórshavnar havn	-226	-241	-226	-211	-196	-180
Sosialir grunnar: AMEG og ALS	0	0	0	0	0	0
ES-tunnlar	2.708	2.707	2.707	2.645	2.475	2.305
EGS-skuld mió. kr.	**8.959**	**7.684**	**7.177**	**7.837**	**8.796**	**8.967**
BTÚ, mió. kr.	**21.405**	**23.260**	**25.582**	**27.167**	**27.943**	**28.502**
Skuld í % av BTÚ	**42**	**33**	**28**	**29**	**31**	**31**

Við.: Litað við gráum merkir, at tølini eru mett. Landskassans skuld í 2024 er í nominellum virði og íroknað lán á 900 mió. kr., sum er tikið til endurfíggjan av láni, ið fellur til gjaldingar 2. juni 2025
Kommunur 2025: hækkað við 300, sum er undirskotið sambært játtan hjá kommunum fyri 2025
ES-tunnlar - niðurgjaldið av skuld = 170 mió í 2025

Íløgan í tunnil, sum er lánsfíggjað

- ➔ Bond á politisku skipanina í fleiri áratíggjur fram
- ➔ Troðkar aðrar skilagóðar alneyðugar íløgur burtur
- ➔ Ikki fyrihildið seg til ávirkan á haldførið og rásarúmið hjá landskassanum

Suðuroyartunnil

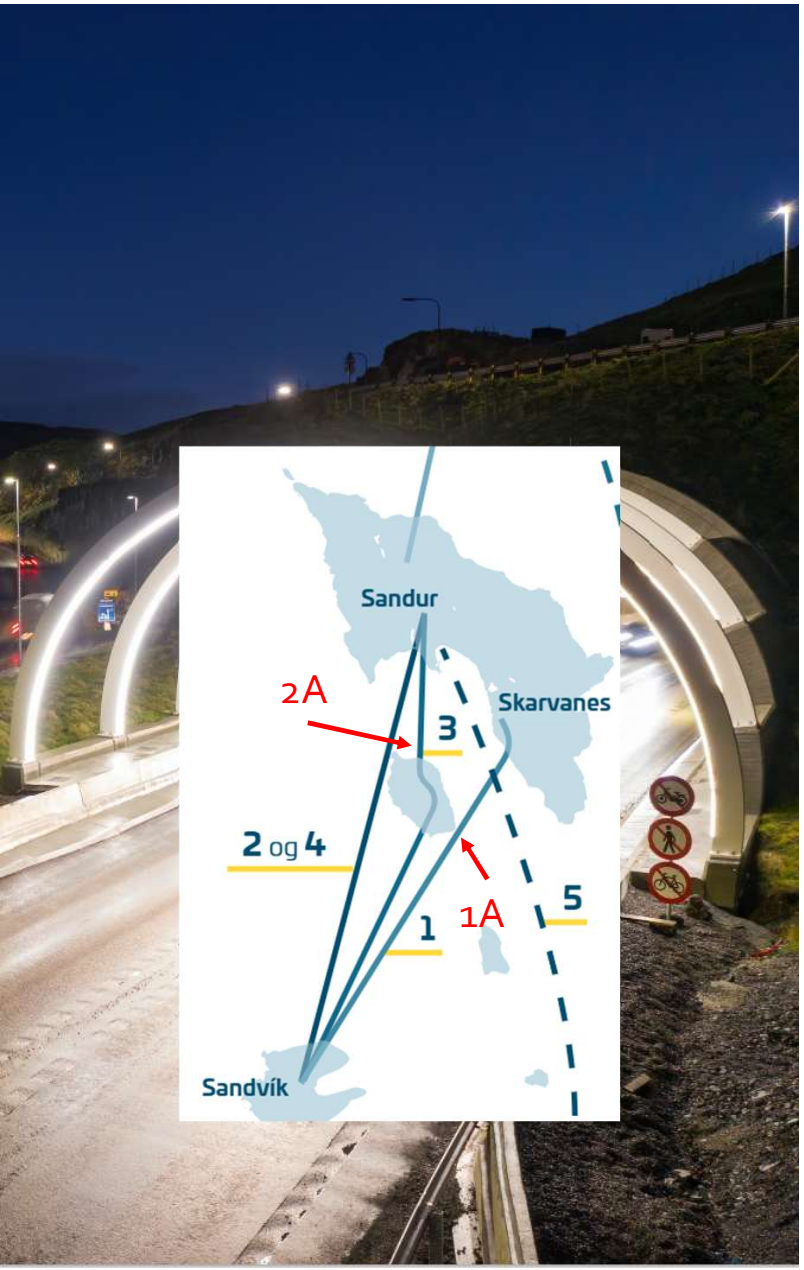
Skuldin stór:

➔ Rinda nógvar rentur

➔ Renturnar kunnu ikki brúkast til vælferð

Aðrar viðmerkingar

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Aðrar viðmerkingar

Kost-nyttu greining hjá Landsverk:

1A: -> - 914 mió kr
2A: -> -1.234 mio kr

= **Ikki ein samfelagnyttug íløga**

2A – hevur tunnilin í Sandslíð við
- sum ikki er ein partur av linjuføring 2A

Hetta er skeivt:
Siga bæði Landsverk og ráðgevin Kaspar Nordmelan.
Landsbankin samdur við Landsverk og K.Nordmelan

Um Sandslíð tikin úr kost-nyttugreiningini (230 mio)
-> Nútíðarvirðið av báðum leiðunum nærum tann sami

Aðrar viðmerkingar

Byggiváðin – hvør ber henda kostnaðin

S-tunnil alment partafelag, eigarin er landið.

- Landið, tvs eigarin, kann bara siga at alt skal vera alment – nýtist eingin lóg/kunngerð til tað

S-tunnil bindir landskassan næstu 40 árini

Bjóða út – fáa rætta prísin, ivasamt

- 50% váði at hann verður hægri

Niðurstøða

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Niðurstøða

- Ikki ráðiligt at bora ein tunnil til Suðuroyar sum fíggjarligu útlitini eru
- Neyðugt fyrst at gera ætlan fyri at fáa fíggjarpolitiskt haldføri
- Vælferðin er í vanda

Takk fyri

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Appendix

Landsbanki Føroya
FAROE ISLANDS GOVERNMENTAL BANK

Suðuroyartunnil

Talva 1: Árligt lánsgjald fyri ymiskar lánsupphæddir við annuiteti í 30 ár og býtt á ymiskar rentur[1)]

	Lánsupphædd, mió. kr.							
Renta	**2.500**	**3.000**	**3.500**	**4.000**	**4.500**	**5.000**	**5.500**	**6.000**
1,50%	-104,1	-124,9	-145,7	-166,6	-187,4	-208,2	-229,0	-249,8
1,75%	-107,8	-129,4	-151,0	-172,5	-194,1	-215,6	-237,0	-258,8
2,00%	-111,6	-133,9	-156,3	-178,6	-200,9	-223,2	-244,9	-267,7
2,25%	-115,5	-138,6	-161,7	-184,8	-207,9	-231,0	-254,1	-277,7
2,50%	-119,4	-143,3	-167,2	-191,1	-215,0	-238,9	-262,1	-287,3
2,75%	-123,3	-148,2	-172,8	-197,5	-222,6	-246,9	-271,6	-297,0
3,00%	-127,5	-153,1	-178,6	-204,1	-230,4	-255,1	-280,6	-306,2
3,25%	-131,7	-158,0	-184,0	-210,7	-237,1	-263,4	-289,9	-316,0
3,50%	-135,8	-163,3	-190,3	-217,4	-244,7	-270,8	-298,0	-325,7
3,75%	-140,0	-168,3	-196,3	-224,4	-252,4	-280,4	-308,2	-336,7
4,00%	-144,6	-173,5	-202,4	-231,3	-260,2	-288,2	-318,1	-347,0
4,25%	-149,0	-178,2	-208,0	-237,7	-267,3	-297,0	-327,7	-358,3
4,50%	-153,5	-184,0	-214,9	-245,6	-276,3	-307,0	-337,7	-368,3
4,75%	-158,3	-188,4	-221,2	-252,7	-284,6	-316,0	-347,8	-378,3
5,00%	-162,6	-195,2	-227,7	-260,2	-292,7	-325,6	-357,3	-389,6
5,25%	-167,3	-200,4	-234,3	-267,2	-301,1	-335,7	-367,8	-401,2
5,50%	-172,0	-206,4	-240,8	-275,2	-309,6	-344,0	-378,4	-412,4
5,75%	-176,8	-212,1	-247,5	-282,9	-318,2	-353,6	-389,4	-423,5
6,00%	-181,6	-217,9	-254,3	-290,6	-326,9	-363,2	-389,6	-435,9

1) Annuitetsfrymilin, sum verður brúktur til at rokna fasta árliga lánsgjald, ið verður goldið fyri eitt lán við fastari afturgjaldingartíð og fastari rentu, er $Lánsgjald = lánsupphædd * \frac{r}{1-(1+r)^{-30}}$